Turen til Burkina Faso

- *af Kristian Katholm Olsen*
- *fotos Jørgen Olsen*

Da flyet fra Bruxelles til Ouagadougou (Ouaga) nærmer sig sin destination, og udsigten over Saharas ørken er det eneste, der møder mig fra flyets vindue, begynder det at gå op for mig, at der er noget vildt anderledes i vente. Mine venner forholder sig naturligvis undrende over for, at det lige er i Burkina Faso, at jeg skal tilbringe juleferien: ”Skal du ned og besøge Mgala?” (karakter fra filmen ”Den Eneste Ene”)

Det skal også være sagt med det samme, at mit kendskab til landet var meget begrænset, før vi ændrede vores rejsemål. Oprindelig var det Niger, min far planlagte en rejse til, men det er farligt at færdes der som turist i øjeblikket.

Vi er alle trætte, da vi lander i hovedstaden. Om aftenen på denne tid af året er der relativt køligt, men det føles nu stadig ret varmt til forskel fra vinterkulden i Europa.

Vi bliver, uden for den primitive lufthavn i Ouaga, hentet af Aïcha og Ivo, medlemmer af organisationen Pag la Yiri, der hører under Emmaus, og som bl.a. beskrives i www.gtu.dk/PK104-8-9.pdf

Det er lidt hektisk at få bagagen bragt ud til den vogn, som står til vores rådighed. Vi er trætte efter flyveturen og bliver mødt af mange undersøgende blikke. Det er ikke sidste gang, vi oplever det på turen.

De følgende dage skal vi akklimatisere os i de nye omgivelser. Solen er meget skarp kombineret med en tør varme. Jeg finder ud af, at der er en del tøj, jeg skulle have ladet blive hjemme, da det simpelt hen er for varmt at gå rundt i.

Om aftenen besøger vi først kort Ivo i hans hjem. For at komme ud til ham oplever vi på køreturen forskelligt underlag, både sand og asfalt, og nogle steder er vejene som i større vestlige byer. Det, der springer tydeligt i øjnene, er, at bygningerne er større i centrum end ude i forstæderne.

Hos Ivo er der ingen lamper, så det er en lidt speciel oplevelse at gå rundt i næsten totalt mørke.

Senere besøger vi Aïcha. Hun tilhører et af de mere velstillede samfundslag i Ouaga. Hendes søn praktiserer glimrende engelsk, som mange unge burkinere lærer i skolen i dag til forskel fra tidligere i historien. De har også fjernsyn med vestlige kanaler som Eurosport.

Man mærker ikke meget til, at der året forinden havde været voldsomme oversvømmelser i Ouaga.

Boulougou og hans hustru Agnès Lema

Dagen efter lægger vi vejen forbi organisationen Fil Bleu (Den Blå Tråd), hvor min far kender Boulougou (kaldenavn for Zidabou Garango), der er en bekendt af Anette Sonne fra foreningen International Kontakt. Læs mere om Fil Bleu på www.filbleu.org

De arbejder med at producere tøj fremstillet af vestafrikansk bomuld. Min mor er interesseret i en klædedragt, og det fører til, at der bliver arbejdet med at få den syet færdigt til vores hjemrejse en uge senere.

(fortsættes side 12)

Musik i gården hos Boulougou og Agnès

Turen til Burkina Faso

(fortsat fra side 11)

Dernæst besøger vi Boulougou, hans hustru og sønner. Det virker ikke til, at de hører til de rigere samfundslag, men alligevel strømmer der naboer og andre lokale fra og til i løbet af den tid, vi er på besøg. På et tidspunkt optræder et lille band for os, og de gør brug af instrumenter som djembe og xylofon i fremførelsen af deres numre. Det var meget underholdende.

Jean-Luc, en af Boulougous sønner, følger mig til et marked, hvor jeg køber noget praktisk fodtøj. Det er en af de eneste gange, hvor jeg ikke følges med min familie på turen, og det fremkalder hos mig i endnu højere grad følelsen af at være på totalt fremmed grund.

Senere på dagen besøger vi Alice, som arbejder i kvægavlsministeriet. Det er 1. juledag, og hele hendes mands familie er samlet, så der er rigtig mange mennesker med til festen.
Man kan læse mere om Alice på
www.gtu.dk/PK97-12-13.pdf

Efter en dag der ikke mangler indtryk, begynder trætheden at melde sig, så det er kærkomment senere at vende tilbage til Emmaus Solidarité Ouaga, hvor vi bor, mens vi er i byen.

Karakteristisk for Ouaga er små modelkirker, som nogle af de kristne bygger foran deres hjem.

Dagen efter ser vi os omkring i byen og tager først en tur ned til domkirken, i hvilken vi oplever en gruppe burkinere bede til Gud. Her lægger jeg for første gang mærke til andre hvide turister. Repræsentationen af disse er ret beskeden, men det er måske også, hvad man kan forvente, da Burkina Faso ikke er et oplagt turistmål. Den anden gang, jeg lægger mærke til det, er i landsbyen Gorom Gorom, som vi besøger senere på ugen.

Senere på dagen forsøger vi også at komme ind i en moské, men da der lige har været bøn, er det ikke velset at vi går derind. Meget af dagen foregår i centrum, hvor vi besøger det store marked. Sælgerne her er ret skruppelløse, og selv om vi afviser nogle op til flere gange, bliver de ved med at presse på, og det ender med, at vi til sidst køber nogle varer, da de sætter dem så meget ned i pris, at det er for dumt ikke at slå til.

Laura Katholm Olsen og Birgitte Juul Nielsen prøver tøj hos Fil Bleu

Om mandagen giver vi Fil Bleu endnu et besøg og hilser på nogle af de ansatte: Denys, Rosalie, Martine og Yanata.

Rosalie syr hos Fil Bleu

Derefter tager vi tilbage i retning af Emmaus Solidarité Ouaga, for meningen er, at vi skal besøge Emmaus Afrika, der har kontor i nærheden at det sted, vi overnatter. Hele kvarteret hedder Pissy og ligger i det vestlige Ouaga. Fil Bleu har også hovedkvarter her. Hos Emmaus Afrika møder vi to engagerede medarbejdere, hvis kontor ligner et vestligt med et par skriveborde og computere. Her i Ouaga har alle de afrikanske Emmaus-grupper altså et samlingspunkt. Læs om Emmaus på engelsk, fransk og spansk på www.emmaus-international.org

Senere tager vi forbi et vestligt præget supermarked, og her oplever vi for første gang tiggere. Min far fortæller, at der særligt i Agadez i Niger, hvor han har været på besøg flere gange, er mange nærgående tiggere. Det er ikke slemt her. Det når at blive mørkt, før vi er færdige med at handle ind, og det er lidt risikabelt, da det frarådes vesterlændinge at færdes ude efter mørkets frembrud af frygt for overfald. Vi finder heldigvis en taxa ret hurtigt. Det, der specielt overrasker mig ved Ouaga, er det vestlige præg, der er på byen. Visse dele af vejnettet ligner til forveksling noget fra vestlige hovedstæder, lige så med tankstationerne. Fodgængerovergange findes der ikke, så man skal se sig godt for, når man skal krydse vejen. Der er ret megen trafik i hvert fald de steder, vi er i hovedstaden. I de mest trafikerede områder er der politibetjente til at holde orden på det hele.

(fortsættes side 14)

Turen til Burkina Faso

(fortsat fra side 13

Vi besøger Pag la Yiri dagen efter. Her køber min far håndværksprodukter på Genvej til Udviklings vegne for at kunne sælge dem videre senere hen. Ved aftenstid kommer Emmanuel Siambo forbi Emmaüs Solidarité Ouaga (ESO). Han er formand for ESO og en af de fire afrikanere i Emmaus Internationals repræsentantskab - til daglig er han ansat i Burkina Fasos landbrugsministerium.

Onsdag bliver vi af Boulougou kørt til Gorom-Gorom, der ligger ca. 310 km nordøst for hovedstaden. De første 255 km er asfalteret, mens de sidste 55 er grusvej. På vejen ser vi bl.a. baobabtræer, zebuer og geder, der krydser vejen, men selvfølgelig også mange mindre landsbyer. Vi stopper i en landsby, hvor der er en muslimsk guide, der viser os en moské. Han forklarer os, at denne bygning er hovedbygning i et større moské-kompleks, der set ovenfra danner en menneskekrop med et tårn, der symboliser et hoved. Hovedbygningen repræsenterer kroppen, mens der er andre bygninger, der skal gå for at være arme og ben.

Hovedbygningen i moskeen, som ligger i Bani 100 km syd for Gorom Gorom

I Gorom Gorom skal vi bo på et hotel, der ligger ud til vejen næsten lige efter, man har passeret byskiltet. Abdoulaye Boureïma tager imod os. Han er Thyge Christensens gode ven. Thyge besøger landet og ikke mindst Gorom Gorom to-tre gange om året – det har han gjort gennem flere årtier, og han har skrevet bøger om landet og været med til at stifte Venskabsforeningen Danmark – Burkina Faso.

Hotellet er delt op i to afdelinger: I den ene er der reception og værelser, og i den anden er der bar og restaurant. Medarbejderne her sørger for både morgenmad og aftensmad til os de dage, vi er der.

Den første aften tager vi over på en café i nærheden, hvor bestyreren er tuareg, hvilket også kan ses på de europide ansigtstræk, og han kender også Thyge. Det gør de fleste her formentlig, da han har gjort meget for byen. Jeg sidder dog og er lidt utryg, må jeg indrømme. Vi har fået at vide, at der kun 40 km væk er meldt om tilstedeværelse af Al-Qâ'ida-terrorister, så jeg kan i nattemørket ikke tilsidesætte min frygt for at der pludselig dukker fjendtligtsindede op. Irrationelt måske.

To billeder fra markedet i Gorom Gorom

Om torsdagen oplever vi markedet i byen. Det er der gang i på denne dag hver uge, og et ikke ringe antal mennesker tager fra hovedstaden og herop udelukkende på grund af denne attraktion. Af befolkningsgrupper, der kan ses på markedet, er tuareger, bellaer, songhaier, fulbeer og mossier.

Pludselig får vi øje på en grib, der skuer ud over byen fra en trætop. Kort efter får vi set dromedarer.

Om aftenen serverer Abdoulaye grøn, kinesisk te, som tuaregerne fremstiller den. Der er tre smagsvarianter, eftersom der koges vand tre gange på de samme blade og med lige meget sukker hver gang. Det første glas er bittert som livet, det andet mildt som døden og det tredje sødt som kærligheden. Sådan ser tuaregerne på det.

Teen koges

Teen serveres

På vejen hjem til Ouaga får vi øje på strudse og antiloper i et naturreservat.

Vi drikker kaffe i byen Kaya 100 km nordøst for Ouagadougou

Nytårsaften holder vi på en restaurant. Fyrværkeriet er ikke så heftigt og stilner hurtigt af. Selv om vi går i mørke, skal vi ikke være bange, fortæller Salam, en medarbejder i Emmaus. Det er gyderne og ikke de befolkede veje, man skal være varsom over for.

På den dag, vi skal rejse hjem, når vi lige at hilse på Anette Sonne og hendes mand Arne Møller fra International Kontakt – de var netop landet.

En række fordomme er blevet be- og afkræftet på denne tur, men ét er sikkert: Jeg havde forventet noget helt andet, og i dag føler jeg virkelig oplevelserne som en uundværlig øjenåbner.

Foran baobabtræet står Jørgen Olsen og Laura Katholm Olsen
(foto: Birgitte Juul Nielsen)